

«Κύμινο – κύμινο – κύμινο η δεξαμενή» του Ανδρέα Γ. Πασσά

Αφορμή για τις παρακάτω αναμνήσεις στάθηκε το δημοσίευμα του κ. Ιωσήφ Στεφάνου εις το προηγούμενο τεύχος Νο 2 των Συριανών Γραμμάτων για τις τελευταίες παραστάσεις εις το θέατρο Απόλλων.

Για τις παραστάσεις αυτές που όπως θυμάμαι γινόντουσαν για συλλογή χρημάτων υπέρ ανακαινίσεως και εξωραϊσμού του Μητροπολιτικού Ναού της Μεταμορφώσεως με την πρωτοβουλία του Ιερατικού Προϊσταμένου Αρχιμ. Φιλ. Μπάϊλα, ίσως λεπτομερέστερα γράψουν άλλοι πιο κατατοπισμένοι ή ο κ. Δημ. Κατελλάνος που έγραφε το σενάριο και γενικώς ήταν η ψυχή του ανεβάσματος.

Δόθηκαν αρκετές παραστάσεις, όχι μόνο μία, και μάλιστα, μαθητής τότε της Α' τάξεως Γυμνασίου, είχα λάβει μέρος στην χορωδία των παραστάσεων που τραγουδούσε μαζί με άλλα τραγούδια το «κύμινο – κύμινο – κύμινο η δεξαμενή, χρόνια μάς την τάζουνε κι' ακόμη να φανή», συνοδεία ακορντεόν και κιθάρας. Αυτά γινόντουσαν γύρω στο 1954. Πυρήνας της χορωδίας ήταν τα παιδιά του δεξιού ψαλτηριού της Μεταμορφώσεως που είχαμε συμπήξει μια καλή εκκλησιαστική τρίφωνη, τύπου Σακελλαρίδη, χορωδία, με την καθοδήγηση του δεξιού Ιεροψάλτη Μήτσου Μιχάλοβιτς. Η χορωδία αυτή στην οποία συμμετείχον και τα παιδιά του Μιχάλοβιτς επαυξήθηκε με άλλα μέλη και σαν μεικτή πλέον απετέλεσε την χορωδία των παραστάσεων.

Το θέατρο σε κάθε παράσταση ήταν κατάμεστο και οι παραστάσεις πολύ επιτυχείς. Σκοπός του παρόντος όμως, είναι να καταγράψω εν συντομία τις αναμνήσεις από την μεταφορά της δεξαμενής στην Σύρα που έγινε τον Μάρτιο του 1955.

Πράγματι, οι Συριανοί είχαν εναποθέσει τις ελπίδες τους στην εγκατάσταση της δεξαμενής στην Σύρα για την οικονομική ώθηση του νησιού, που ο πόλεμος και η επακολουθήσασα οικονομική κρίση και ανεργία το είχαν μαραζώσει. Πίστευαν ότι η δεξαμενή ήταν η σωτηρία τους και όσο, παρά τις εκάστοτε υποσχέσεις, περνούσε ο καιρός χωρίς αποτέλεσμα, τόσο απεγοητεύοντο.

Τον μήνα Μάρτιο λοιπόν, νομίζω στις 22 του μηνός, που πλέον ήταν η πολυπόθητη ημέρα, όλος ο Συριανός κόσμος ήταν από το πρωί στο πόδι περιμένοντας από στιγμή σε στιγμή τη δεξαμενή. Λες και το νησί γιόρταζε κάποια μεγάλη γιορτή.

Όλος ο κόσμος είχε ξεχυθή στην παραλία για να την δη επιτέλους να «σκάση μύτη», να δη το σουλούπι της, να την υποδεχθή, να την καμαρώση, να την καλωσορίση.

Ο καθένας ήθελε να είναι ο πρώτος που θα την αντικρύσει και αυτός να μεταδώσει σαν αστραπή ότι το όνειρο έγινε πραγματικότητα. Επρόκειτο να έλθει κατ' ευθείαν από την Ιταλία (ήταν μέσα στις πολεμικές επανορθώσεις), κάνοντας τον κύκλο της Πελοποννήσου, και βάζοντας κάτω τις γεωγραφικές γνώσεις μας, άλλοι επέμεναν ότι θα φανή όπως τα πλοία από τον Πειραιά, δηλαδή από τους Μύλους, και άλλοι που δικαιώθηκαν εκ των υστέρων, από τη νότια πλευρά από το φανάρι του Κοντογιάννη.

Στο Γυμνάσιο είμαστε ανάστατοι. Λίγο πριν το μεσημέρι που φάνηκε ξεχυθήκαμε στα παράθυρα με ζητωκραυγές, διεκόπησαν τα μαθήματα και κατεβήκαμε να συμμετάσχουμε στη χαρά του νησιού μας, το ίδιο και τα άλλα σχολεία.

Η επιστάτρια η κυρά Κατίνα Καλογεράκη χτύπησε την πόρτα της τάξης μας και ανακοίνωσε στον φιλόλογο Ανάργυρο Κουτσιλιέρη την εντολή του Γυμνασιάρχη να σχολάσωμε.

Όλη η Σύρα είχε παραταχθή στον μώλο, στο νησάκι, στα Λαζαρέττα και όπου αλλού. Σημαίες κυματίζανε, καράβια και καϊκια σφυρίζανε, οι καμπάνες των εκκλησιών χτυπούσαν χαρμόσυνα. Κλείσανε και τα καταστήματα για να μη λείψει κανείς από την υποδοχή. Βάρκες, καϊκια και άλλα πλεύοντα σημαιοστολισμένα την προϋπάντησαν και την συνώδευαν. Τέσσερα ρυμουλκά, δύο εμπρός και δύο πίσω, μετακινούσαν το μεγαθήριο αυτό που βλέπαμε πρώτη φορά στη ζωή μας, και το ωδηγούσαν πολύ αργά προς την είσοδο του λιμανιού. Έλαμπε όλο το νησί. Τέτοια χαρά ποτέ άλλοτε δεν του 'χε τύχει.

Πράγματι είχαν δικαιωθή οι πόθοι και οι ελπίδες του νησιού με τα δεδομένα της εποχής. Είχε προς στιγμήν σταματήσει ο ξενιτεμός. Αρκετοί Συριοί με δύσκολο ανύπαρκτο μεροκάματο μπόρεσαν να κερδίσουν τον επιούσιον εργαζόμενοι στην δεξαμενή, στο ματσακόνι όπως οι περισσότεροι το λέγαμε, και ήταν χαρά Θεού στα επακολουθήσαντα χρόνια της 10ετίας του 1960 να βλέπεις καθημερινώς το σμάρι των εργατών, να πλημμυρίζουν την πόλη στις 5 το απόγευμα που τελειώνει η δουλειά, μαύροι, κατάμαυροι, αγνώριστοι από τις μουντζούρες, να ανηφορίζουν για τα σπίτια με την ικανοποίηση του τίμιου ιδρώτα και τη γλυκεία προσμονή του μεροκάματου της επαύριον.-